

Súlyos formában jelentkező Marek betegség törzspulyka állományban – esetismertetés

Albert Mihály kandidátus, Homonnay Zalán, Mató Tamás PhD, Palya Vilmos

Magyarországi baromfitenyésztő cég pulykaágazatának előnevelő telepére külföldről érkezett szülőpár napos pulykák kerültek letelepítésre. A telepen az állatokat két ólban helyezték el. A 24. élethétig az állomány állategészségügyi problémától mentes volt. A 25. héttől az egyik ólban emelkedni kezdett az elhullás mértéke, amely az előnevelési időszak végére, a 28. hétre elérte a 3,3%-ot. A másik ólban az elhullás nem emelkedett meg és lényeges a veszteség nélkül került áttelepítésre.

A megbetegedett állatok az ól falához húzódtak, nem szívesen mozogtak, étvágytalanok voltak. Az elhullott állatokban a megnagyobbodott lép és a májban megfigyelt tüsszúrásnyi, gombostűfejnyi góccok alapján baktériumos vérfertőzés gyanúja vetődött fel. A 26. héten boncolt pulykák májában már borsónyi proliferatív góccokat is meg lehetett figyelni. Ekkor történt szövettani vizsgálat, ahol a májban éretlen, differenciálatlan lymphoid sejtek proliferációja volt látható. A szövettani kép alapján reticuloendotheliosisra utaló elváltozást állapítottak meg. A szövettani diagnózis megerősítéséhez molekuláris biológiai vizsgálatok is készültek. Ezek eredményként a mintákból Marek betegség vírusának jelenlétét igazolták, reticuloendotheliosis és leucosis vírusok pedig nem voltak kimutathatók. Az elvégzett vizsgálatok alapján az állományban **Marek-betegség** került megállapításra.

Eközben az előnevelő telepről a diagnózis ismeretében az állományt áttelepítették a tenyésztelepre olyan módon, hogy az előnevelő telep két istállójának állományát négy ólba osztották szét. A problémás ólból telepített két istálló és a betegségtől mentes két istálló között kb. 100-150 méter távolság volt. A telepen a járványvédelem kiváló volt, belépés csak zuhanyozás és ruhacsere után történhetett. Az ólakba is csak kézfertőtlenítés és lábbeli váltása után lehetett belépni.

A Marek-betegségtől mentes két ólban a termelés az elvártnak megfelelően alakult. A Marek-betegséggel terhelt két ólban az állatok között emelkedett a megbetegedések és elhullások száma, a tojástermelés pedig csökkent. A nagyarányú veszteségek miatt a két ólban lévő állatokat a 38. élethéten levágatták. (Az állomány egyébként 58 hetes korig marad termelésben.) A megbetegedett, elhullott pulykáknál a boncoláskor a lép és máj jelentős mértékben megnagyobbodott, a máj állományában szürkésfehér rajzolat volt megfigyelhető.

Proliferatív elváltozások alakultak ki főleg a vesében, a petefészekben. Esetenként az üdőideg is megvastagodott. Szövettani vizsgálatkor a vizsgált szervekben éretlen lymphoblast sejtek proliferációja volt látható. A különböző szerv- szövetmintákból a Marek-betegség vírusa PCR vizsgálattal kimutatható volt. A betegállatok véréből nyert fehérvérsejtekből mind a Marek betegség vírusának 1-es szerotípusát (Gallid herpesvirus 2) mind a pulyka herpesvírust (Meleagrid herpesvirus 1) sikerült izolálni. Csirkékben kísérletes fertőzést (fehérvérsejt

szuszpenzió) követően, a Marek-betegség főként idegrendszeri tünetekben megjelenő formája alakult ki. Az izolált vírus további molekuláris és biológiai jellemzésére irányuló vizsgálatok folyamatban vannak.

A részletes helyszíni és laboratóriumi vizsgálatok ellenére az esettel kapcsolatban maradtak nyitott kérdések. Nem sikerült kideríteni, hogy az előnevelő telepen mikor és milyen módon fertőződhetek a pulykák (vagy esetleg már fertőzöttek kerültek oda). Annak ellenére, hogy a tolltűszőkben is kimutatható volt a Marek-betegség vírusának jelenléte, vajon fertőződtek-e (ha igen, milyen mértékben) a beteg állatok közelében lévő másik két ólban elhelyezett pulykák.

A Marek-betegség tömegesen ritkán fordul elő pulykában. A betegséget el kell különíteni a reticuloendotheliosistól, a leucosistól és a pulykák lymphoproliferatív betegségétől. Az elkülönítésben fontos szerepe van a molekuláris biológiai vizsgálatoknak. Esetünkben a pulykákban látott Marek betegség szövettani képe némileg eltért attól a képtől, amit tyúkokban lehet megfigyelni.